

Vuoden 2024 valtion talousarvioesitys työllisyyden hoidon näkökulmasta

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka
Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TE-palveluiden asiakkaat (tilanne elokuun lopussa)

	Muutos tilanteesta	
	8/2023	8/2022
Työttömät työnhakijat	249 506	+ 4,3 %
Alle 25 -vuotiaat työttömät	26 056	+ 2,0 %
Pitkäaikaistyöttömät	90 780	- 1,7%
Lomautetut	14 690	+ 52,6 %
Avoimet työpaikat	54 812	- 37,0%
Palveluissa yhteensä	107 983	+ 2,0 %
Aktivointiaste	30,2	- 0,5 %-yks.

Momentti 32.30.51 käyttötarkoitus

- Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain [\(916/2012\)](#) mukaisesti:
- Asiantuntija-arviointien, kokeilujen, valmennusten, työvoimakoulutuksen, työnvälityspalvelun, ammatinvalinta- ja uraohjauksen sekä tieto- ja neuvontapalvelujen hankintaan, työllisyyspoliittisiin avustuksiin sekä työhön ja palveluihin hakeutuville ja palveluihin ja asiantuntija-arviointeihin osallistuville maksettaviin kustannusten korvauksiin ja työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen
- Palkkatuen ja starttirahan maksamiseen sekä valtionhallintoon työllistämiseen
- Vakuutusturvan kustannuksiin
- JTYPL 1 luku 5 § 1 mom: ”Valtion talousarviossa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokassa työllisyyden edistämiseen ja työttömyyden torjuntaan tarkoitettujen määrärahojen (*työllisyysmäärärahat*) avulla tuetaan erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä.”
- Valtionhallintoon työllistäminen ja työllisyyspoliittinen avustus ovat päättymässä siten, että talousarvioesityksen mukaan rahoitettava toiminta päättyy viimeistään 30.9.2024. Maksuja määrärahasta voidaan tehdä tämän ajankohdan jälkeenkin.

Määrärahojen ristiinkäyttö ja erityistapaukset (momentti 32.30.51)

- Määrärahat ovat pääasiassa ristiinkäytettävissä eli määrärahaa ei ole kiintiöity palveluittain.
- Tällä on haluttu lisätä joustoa sille, että asiakkaiden palvelutarve ohjaa määrärahan käyttöä. Toisaalta kysymys on myös määrärahan hallinnasta. Kiintiöille on tyypillistä, ettei niitä pystytä täysimääräisesti käyttämään. Mitä enemmän määrärahaa pilkotaan, sitä enemmän syntyy vajaakäyttöä. Tätä ilmiötä tapahtuu ristiinkäyttömahdollisuudesta huolimatta.
- **Poikkeuksia ovat**
 - Yritystoiminnan kehittämispalvelut: Tehtävä keskitetty neljälle ELY-alueelle, joten määräraha jaetaan ja seurataan erikseen
 - Vakuutusturva: Tehtävä annettu Uudenmaan ELY-keskukselle, jolle määräraha jaetaan toteuman mukaan
 - Valtionhallintoon työllistäminen: Määrärahaa ei jaeta, koska valtion virastoille on annettu suora kirjausoikeus TE-toimiston päätöksenmukaisesti. Kullekin alueelle varataan ministeriössä määrärahaa päätösten tekemiseen.
 - Mahdolliset erillishankkeet

Muita työllisyyden edistämisen määrärahoja valtion talousarviossa

- Palkkatuettua työtä ja starttirahaa rahoitetaan myös STM:n hallinnonalan momenteilta
- Tutkintoon johtava työvoimakoulutus rahoitetaan OKM:n hallinnonalalta
- Aktivointiasteeseen laskettavista palveluista omaehtoinen opiskelu työttömyysturvalla, kuntouttava työtoiminta, vuorotteluvapaa ja työkokeilu eivät kuluta työllisyysmäärärahaa, vaan rahoitus tulee STM:n hallinnonalan määrärahoista
- Myös työttömyysetuus työvoimakoulutuksen ja valmennuksen ajalta STM:n määrärahoista (+ lakisääteinen kulukorvaus)
- Velvoitetyöllistämisen ajalta kunnalle maksettava tuki sekä 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki maksetaan TEM:n pääluokasta momentilta 32.30.55 Toimet työurien pidentämiseksi

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2v (momentti 32.30.51)

- **Momentille esitetään myönnettäväksi määrärahaa 183 971 000 euroa**
 - 220 912 000 euroa vuonna 2023 varsinaisessa talousarviossa (ero vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon noin 37 milj. euroa)
 - Vuoden 2023 I lisätalousarviossa määrärahaa on vähennetty 2 137 000 euroa teknisenä siirtona momentille 32.30.55 Toimet työurien pidentämiseksi. Vuoden 2023 II lisätalousarvioesityksessä on ehdotettu vähennettäväksi momentilta 1 105 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 Perhevapaalta töihin -hankkeen kuluihin.
- **Vuoden 2023 talousarvioon verrattuna muutokset selittyvät seuraavilla tekijöillä**
 - 8,3 milj. € selittyy sillä, että 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea ja työllistämisvelvoitteen ajalta maksettavaa tukea rahoitetaan momentin 32.30.51 sijasta momentilta 32.30.55.
 - 13 milj. € selittyy yritystoiminnan kehittämispalveluiden lakkauttamisella (HO 2023)
 - 9,1 milj. € selittyy erilaisilla momentin tasoon aiemmin tehdyillä tasomuutoksilla, kertaluonteisilla siirroilla sekä hallitusohjelmassa linjatulla 41 milj. € säästöllä
 - 6,6 milj. € selittyy kotoutumiskoulutukseen kohdennetun määrärahan tarpeen muutoksesta päivitettyjen maahanmuutto-olettamien, pakolaiskiintiön laskun ja palvelun hintamuutosten johdosta

Vuosi 2025 (momentti 32.30.51)

- Momentti 32.30.51 lakkaa valtion talousarviossa ja momentille kehyksessä varattu määräraha siirtyy vuoden 2025 alusta lukien osaksi kuntien valtionosuutta
- Hallitusohjelmassa on linjattu 37 milj. euron suuruinen säästö vuodesta 2025 alkaen. Lisäksi hallitusohjelmassa on todettu, että laaditaan lakimuutokset vuodesta 2025 alkaen siten, että kuntien tehtävät vähenevät säästöä vastaavasti. Arvioidaan myöhemmin, mistä muutoksista em. Säästö koostuu.
- Valtion talousarviossa vuodelle 2024 budjetoidusta määrärahasta vuonna 2024 kirjaamatta jäänyt määrä siirtyy vuodelle 2025. Koska momentilta rahoitettavat palvelut ja niihin liittyvät vireillä olevat asiat siirtyvät 1.1.2025 alkaen uusien työvoimaviranomaisten vastuulle, ei valtiolla ole käyttöä siirtyneelle määrärahalle. Lähtökohtaisesti ehdotetaan, että siirtyneen määrärahan annetaan vanhentua valtion talousarviossa, mutta vuoteen 2025 kohdentuvia menoja ei sidota valtion talousarvion määrärahalla (ei edellytä säädösmuutoksia).

Toimet työurien pidentämiseksi (32.30.55)

- **Momentilta rahoitetaan muutosturvakoulutusta (arviolta 22 milj. €), 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea (arviolta 20 milj. €) ja kuntien velvoitetyöllistämiseen myönnettävää tukea (arviolta 19,7 milj. €). Yhteensä momentille ehdotetaan 61,7 milj. euron määrärahaa.**
- **Momentti on arviomäärärahamomentti ja kaikkiin siltä rahoitettaviin palveluihin on subjektiivinen oikeus laissa säädettyjen edellytysten täytyessä.**
- **Muutosturvakoulutuksen hankinnat maksaa KEHA-keskus, joka perii maksetut koulutukset työllisyysrahastolta, joka rahoittaa koulutukset. Muutosturvakoulutusmenoja vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.32.99.**
- **Muihin toimiin rahoitusta on siirretty palkkatuen rahoituksesta. Velvoitetyöllistämisen ajalta maksettava tuki on ollut aiemmin palkkatukea. 1.7.2023 käyttöön otetun työllistämistuen arvioidaan korvaavan jossain määrin palkkatuella tuettua työtä. Lisäksi julkisen talouden suunnitelmassa on huomioitu 2,25 milj. euron lisäys työllistämistukeen.**
 - Momentilta 32.30.51 on siirretty 10,8 milj. € (momentille aiemmin lisätty em. 2,25 milj. €)
 - Momentilta 33.20.50 on siirretty 13,7 milj. €
 - Momentilta 33.20.52 on siirretty 12 milj. €

TE-toimistojen toimintamenot

- **Momentin määrärahaksi ehdotetaan 287 447 000 euroa**
 - Muutos TAE 2023 verrattuna +8,7 milj. euroa
 - Vuoden 2023 I lisätalousarviossa lisättiin I lisätalousarviossa noin 4,4 milj. euron lisäys TE-palvelu-uudistukseen. II lisätalousarviossa on ehdotettu noin 7,3 milj. euron lisäysten aiheutuen pääosin palkkausten tarkistuksista. Lisäksi ehdotettu muutamia pienempiä momenttien välisiä siirtoja.
- **Vuoden 2023 talousarvioon verrattuna momentilla on huomioitu lisäyksenä**
 - TE-palvelu-uudistuksen muutoskustannukset +3,8 milj. €
 - Palkkausten tarkastukset +12,2 milj. €
 - Muut lisäykset 1,7 milj. €
- **Vuoden 2023 talousarvioon verrattuna momentilla on huomioitu vähennyksenä**
 - Ukrainalaisten työnhakijoiden palvelut -4,8 milj. €
 - Palveluprosessin muutos työttömien opiskeluun liittyvän sääntelyn johdosta (siirto momentille 32.30.51) -2,0 milj. €
 - Muut muutokset -2,1 milj. €

Kotoutuminen

- **Momentille 32.50.03 Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (*siirtomääräraha 2 v*) ehdotetaan 4 851 000 euron määrärahaa (7 241 000 vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa)**
 - Vähennyksestä noin 2,2 milj. euroa selittyy kuntien moniammatillisen osaamiskeskustoimintaan ja maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapisteisiin budjetoidun määrärahan muutoksilla
- **Momentille 32.50.30 Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä (*arviomääräraha*) ehdotetaan 384 250 000 euron määrärahaa (287 012 000 euroa vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa)**
 - Määrärahan lisäykseen vaikuttaa erityisesti tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten määrä
 - Määrärahassa on huomioitu noin 10,4 milj. euroa vähennyksenä oleskeluluvan saaneiden turvapaikan hakijoiden määrän vähenemisestä
- **Kotoutumisen määrärahoihin ehdotetaan myös muita pienempiä muutoksia päivitettyjen maahanmuutto-olettamien johdosta**
- **Lisäksi vuoden 2024 pakolaiskiintiöksi on esitetty 500, mikä on huomioitu määrärahassa (aiempi kiintiö 850)**

Muita muutoksia työllisyyden määrärahoihin verrattuna vuoden 2023 talousarvioon

- **Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutuskulujen kattamiseen +34 milj. €**
 - Kunnille aiheutuu muutuskustannuksia henkilöstöstä, palveluista, toimitiloista ja tietojärjestelmämuutoksista. Kunnille korvataan TE-palvelujen siirrosta aiheutuvat laskennalliset muutuskustannukset.
- **TalentHub –toiminnan rahoituksen lakkauttaminen (HO 2023) -1 milj. €**
- **Valtionavustus Työkanava oy:n toimintaan puolittaminen (HO 2023) -5 milj. €**
- **Pääomasijoitukset Työkanava oy:lle päättyvät -7 milj. €**
- **Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksun tarkistukset - 2 milj. €**

Työvoimapalveluiden kehittäminen vuosina 2023-2027

Hallitusohjelmasta tulevat uudistukset

1. Yksityisen työnvälityksen mahdollisuus saada tietoja työttömistä työnhakijoista
2. Työvoimaviranomaisille ja palveluntuottajille laajemmat mahdollisuudet hyödyntää tietoa vaikuttavuuden ja palvelunohjauksen tehostamiseksi
3. Työvoimapalveluiden palveluprosessin kevennykset
4. Työmarkkinatuen ja sen saajien palveluprosessin uudistus
5. Yksityinen ja kolmas sektori laajemmin työvoimapalveluiden kumppaniksi (tulosohjauksella)
6. Työttömyyskassoille annetaan mahdollisuus tarjota asiakkailleen työvoimapalveluita (STM)
7. Palkkatukiuudistus
8. Hyvinvointialueen, kunnan ja Kelan lähipalvelupisteet
9. Työolosuhteiden järjestelytuen kehittäminen
10. Piilotyöpaikkojen kartoittaminen
11. TE24 rahoitusmallin muutokset (VM)
12. Kuntouttavan työtoiminnan uudistaminen työllisyysnäkökulmasta (STM)

Työvoimapalveluiden uudistaminen

